

SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 3 (205) MARZEC 2014

ISBN 1730-5187

**XXXV Zgromadzenie Ogólne
Związku Miast Polskich**

W NUMERZE

ZGROMADZENIE OGÓLNE ZMP

IV Znowelizowanie ustawy o drogach publicznych, kontynuacja programu rozbudowy i modernizacji dróg lokalnych z uwzględnieniem wysokości środków przeznaczonych na ten cel w sposób odpowiadający rzeczywistym potrzebom oraz ustanowienie systemu współpracy inspekcji drogowej z JST w zakresie kontroli pojazdów ciężarowych poruszających się po drogach lokalnych – to główne postulaty, jakie sformułowali w sprawie dróg lokalnych reprezentanci miast podczas Zgromadzenia Ogólnego ZMP.

V Jednym z dominujących tematów podczas zabrańskiego Zgromadzenia Ogólnego ZMP była polityka miejska w powiązaniu z planowaniem zagospodarowania przestrzennego. Podczas dyskusji przedstawiciele miast podnosili bardzo mocno, że potrzebne są takie zmiany prawa, które pozwolą gminom na realny wpływ na sposób zagospodarowania przestrzeni na ich obszarach.

KRONIKA ZAGRANICZNA

XI W kolejnej edycji „Wsparcia samorządowego i obywatelskiego wymiaru polskiej polityki zagranicznej 2014” Związek Miast Polskich otrzymał dotację Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, na realizację projektu „Dekada członkostwa Polski w UE – jacy byliśmy, kim jesteśmy, dokąd zmierzamy?”.

PROJEKT NORWESKI 2

XII Wymiana doświadczeń oraz zapoznanie się ze stanem współpracy międzygminnej w Norwegii to główny cel warsztatów zorganizowanych 18 i 19 marca br. w Dębie koło Warszawy dla przedstawicieli partnerstw JST, które otrzymały granty z MF EOG na realizację własnych projektów w latach 2013-2016.

PROJEKT NORWESKI 3

XIV Podczas posiedzenia Komisji Konkursowej „Samorządowy Lider Zarządzania – Samorząd jako pracodawca”, które odbyło się 18 marca br. w Warszawie, wyłoniono 12 finalistów. Laureaci zostaną wybrani spośród finalistów podczas konferencji 11 kwietnia w Warszawie.

Na okładce: XXXV Zgromadzenie Ogólne ZMP delegaci upamiętnili wspólnym zdjęciem.

Fot. E. Parchimowicz

XXXV Zgromadzenie Ogólne ZMP

Finansowe priorytety

W dniach 13 i 14 marca 2013 r. Zabrzu odbyło się XXXV Zgromadzenie Ogólne Związku Miast Polskich. Delegaci m.in. przyjęli sprawozdanie Zarządu z działalności w minionym roku oraz priorytety działania Związku na rok obecny. Wybrali też nowych członków Zarządu.

Przedstawiając zgromadzonym w Zabrzu reprezentantom miast sprawozdanie z działań Zarządu ZMP w minionym roku, prezes **Ryszard Grobelny** podkreślił, że po raz pierwszy w dziejach odrodzonego Związku środki, którymi Związek dysponował, przekroczyły 10 mln zł. Składki członkowskie stanowiły jednak tylko 35% wpływów. Reszta dochodów to środki pozyskane z innych źródeł. Dało to możliwość poszerzenia zakresu działalności w dziedzinie m.in. monitoringu rozwoju miast i wymiany doświadczeń w zarządzaniu miastami.

prezydencki, jak i ministerialny), opodatkowanie kabli, drogi „po-obwodnicowe”, ogrody działkowe i oczywiście kwestie finansów JST. R. Grobelny zwrócił uwagę na kontynuowaną w roku 2013 kampanię „Stawka większa niż 8 mld”. Jego zdaniem przełamała ona barierę świadomościową wśród parlamentarzystów. Prezes Związku zapowiedział złożenie w Sejmie – w obliczu zbliżającego się końca kadencji Parlamentu - wniosku o szybsze uchwalenie ustawy o finansach samorządów.

Jak co roku Związek pilnował spraw związanych z postulowanymi zmianami w Karcie

Delegaci głosowali w Zabrzu m.in. nad przyjęciem sprawozdania Zarządu z działalności w 2013 roku oraz nad budżetem Związku na nowy rok.

– Był to rok dużej aktywności Związku – mówił prezydent Poznania. – Jedną z najważniejszych dziedzin naszej aktywności stanowiła wymiana doświadczeń. Prowadziliśmy także, jak co roku, lobbying legislacyjny, jednak w mojej ocenie przynosiło to bardzo mały skutek mimo, że opiniujemy praktycznie wszystkie akty prawne powstające w Sejmie.

Najważniejszymi sprawami, na rzecz których lobbował w ubiegłym roku Związek były zmiany w przepisach dotyczących indywidualnego wskaźnika zadłużenia JST, nowy system zagospodarowania odpadów komunalnych, projekty ustaw samorządowych (zarówno

Nauczyciela. Ostatnie deklaracje ministerstwa edukacji każą mieć nadzieję, że proponowane przez Związek zapisy znajdą się w znowelizowanej ustawie.

W minionym roku Związek Miast Polskich wraz ze Śląskim Związkiem Gmin i Powiatów przygotował projekt ustawy o rewitalizacji. Został on przedłożony wicepremier Elżbiecie Bieńkowskiej, która zadeklarowała przekazanie go do dalszego procedowania. To – jak podkreślił Ryszard Grobelny – pierwszy od lat konkretny w tej dziedzinie.

Znaczna część środków zewnętrznych pozyskanych przez Związek, przeznaczona była

w ubiegłym roku na finansowanie projektów obejmujących monitorowanie rozwoju miast i jakości usług publicznych, wymianę doświadczeń w zarządzaniu miastami oraz popularyzowanie problematyki dialogu społecznego w sektorze samorządowym. W realizację tych projektów włączeni zostali liczni przedstawiciele miast, którzy mogli wymieniać się dobrymi doświadczeniami i wiedzą. Ta część działalności Związku została uzupełniona przez wymianę doświadczeń prowadzoną za pośrednictwem komisji problemowych ZMP.

Wśród priorytetów legislacyjnych do realizacji na obecny rok Związek uznał za swój cel kontynuowanie dążenia do wzmocnienia dochodów własnych JST. Zamierza ponadto kontynuować starania o wprowadzenie zmian w ustawie o systemie oświaty i Karcie Nauczyciela. Kolejne kwestie, które znalazły się na liście priorytetów, to zmiana art. 10 ust. 5 ustawy o drogach publicznych, wdrożenie ustawy śmieciowej, kwestia niedofinansowania zadań zleconych, polityka miejska i planowanie przestrzenne oraz ustawa o rewitalizacji. Związek będzie zwracał ponadto uwagę na sprawę wdrożenia nowej dyrektywy klasycznej. Dyrektywa UE w sprawie zamówień publicznych została opublikowana 24 lutego br. Jej zapisy pozwalają na bardziej racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi, jednoznacznie określają sposób postępowania przy realizacji usług publicznych powszechnie dostępnych, określają też relacje wobec własnych jednostek oraz wobec podmiotów zależnych (zamówienia „in-house”). Przyznają ponadto właściwą – wyższą niż dotąd – rangę pozacelowym kryteriom zamówień. Związek w Stanowisku przyjętym w Zabrzu zaapelował do właściwych instytucji centralnych w Polsce o jak najszybsze podjęcie prac nad implementacją przepisów nowej dy-

rektywy do polskiego prawa, a zwłaszcza do ustawy prawo zamówień publicznych oraz ustawy o gospodarce komunalnej.

miejskiej i zagospodarowaniu przestrzennym. (o tych tematach szerzej piszemy na kolejnych stronach).

Przedstawiciele miast zwracali uwagę na ogromną szkodliwość zapisów obecnie obowiązującej ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, które wprowadziły możliwość lokalizacji inwestycji w drodze decyzji administracyjnych. W ten sposób planowanie przestrzenne zostało wyjęte z gestii gmin. Skutki obecnie obowiązującego prawa powodują narastające obciążenia finansowe gmin. Pewną nadzieją na poprawę tej fatalnej sytuacji są podjęte jeszcze przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego prace nad Krajową Polityką Miejską. Obecny w Zabrzu Rajmund Ryś z Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, poinformował o przygotowywanej w tym resorcie nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Delegaci z polskich miast sformułowali w tej sprawie Stanowisko.

Podczas Zgromadzenia Ogólnego odbyły się wybory uzupełniające do Zarządu Związku. Na dwa wolne wakaty zostali wybrani Roman Szełemej, prezydent Wałbrzycha oraz Zdzisław Czucha, burmistrz Kościerzyny (rozmowa z prezydentem Wałbrzycha na kolejnych stronach).

Prezes Ryszard Grobelny wręczył w Zabrzu Medale Honorowe Związku Miast Polskich osobom szczególnie zasłużonym dla polskich miast. Otrzymali je były prezydent Oświęcimia, przez lata pełniący funkcję współprzewodniczącego Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej, Janusz Marszałek oraz Olgierd Dziekoński, dziś minister w Kancelarii Prezydenta RP, niegdyś wiceprezydent Warszawy, a także

podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego i Budownictwa oraz Ministerstwie Infrastruktury.

Ewa Parchimowicz

Delegaci głosowali w Zabrzu m.in. nad przyjęciem sprawozdania Zarządu z działalności w 2013 roku oraz nad budżetem Związku na nowy rok.

W Zabrzu liczba grupa prezydentów i burmistrzów pracowała w komisjach statutowych Związku.

Fot. 3 x E. Parchimowicz

Stanowiska XXXV Zgromadzenia Ogólnego Związku Miast Polskich w Zabrzu

- **Postulat pilnej implementacji nowej dyrektywy klasycznej (2014/24/ue)**
- **Drogi lokalne - postulaty**
- **Związek Miast Polskich wspiera Łódź w staraniach o zorganizowanie International Expo 2022/2023**
- **Polityka miejska a planowanie zagospodarowania przestrzennego**
- **Zagospodarowanie odpadów prace nad zmianami w ustawie**
- **Stanowisko w sprawie sytuacji Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych na tle zmian w ustawie prawo o szkolnictwie wyższym**

Delegaci zebrani w Zabrzu dyskutowali ponadto o stanie dróg lokalnych w Polsce i o potrzebach w tym zakresie, o stopniu wdrożenia nowych przepisów o zagospodarowaniu odpadów, a także o polityce

Miasta o drogach lokalnych

Czas na zmianę prawa

Znowelizowanie ustawy o drogach publicznych, kontynuacja programu rozbudowy i modernizacji dróg lokalnych z uwzględnieniem wysokości środków przeznaczonych na ten cel w sposób odpowiadający rzeczywistym potrzebom oraz ustanowienie systemu współpracy inspekcji drogowej z JST w zakresie kontroli pojazdów ciężarowych poruszających się po drogach lokalnych – to główne postulaty, jakie sformułowali w sprawie dróg lokalnych reprezentanci miast podczas Zgromadzenia Ogólnego ZMP.

Drogi lokalne to 95% wszystkich dróg w Polsce.

*- Mieszkańcy miast najczęściej zwracają nam uwagę na fatalny stan dróg – mówił w Zabrzu prezes ZMP, **Ryszard Grobelny**. - Zwracamy uwagę, że w zbliżającej się perspektywie unijnej nie będzie środków na drogi lokalne, więc muszą pojawić się inne programy, na przykład rządowe, dotyczące rozwoju polskich dróg lokalnych.*

W październiku 2009 r. Biuro Analiz i Dokumentacji Kancelarii Senatu przygotowało dokument pt. „Wpływ ciężkich pojazdów na stan dróg lokalnych w Polsce”. Opracowanie to potwierdza to, na co większość samorządowców zwraca uwagę od lat: że drogi w Polsce rozjeżdżane są przez zbyt ciężkie samochody ciężarowe. Poza tym na dzisiejszy stan dróg miały wpływ takie czynniki, jak gwałtowny wzrost liczby zarejestrowanych pojazdów, rozwój gospodarczy stymulujący rozwój transportu drogowego przy jednocześnie przestarzałej infrastrukturze drogowej, zwiększone limity dopuszczalnego nacisku na oś w związku z harmonizacją polskiego prawa z prawem europejskim. W ostatnich latach Polska podpisała umowy międzynarodowe o ruchu tranzytowym, jednak jednocześnie brak było w kraju sieci drogowej na poziomie europejskim.

NIK ocenia, że aż ponad 70% dróg w Polsce jest w stanie złym lub niezadowalającym.

Senat zachęca samorządy do działania dwutorowego. Po pierwsze namawia do działania długofalowego, planistycznego, polegającego na zaplanowaniu i zbudowaniu całej spójnej zhierarchizowanej sieci dróg, z uwzględnieniem specyfiki regionu i jego rozwoju. Z drugiej strony Senat zachęca samorządy do zmiany przepisów w tym kierunku, aby bardziej chronić drogi lokalne. Służyć temu mają mocniejsze **ograniczenia wjazdu** dla sa-

mochodów ciężarowych (stosowanie ograniczeń w postaci znaków pionowych – znaki zakazu: B-18 „zakaz wjazdu pojazdów o rzeczywistej masie całkowitej ponad ... t”, B-19 „zakaz wjazdu pojazdów o nacisku osi większym niż ... t”) oraz skuteczniejsza **kontrola ich przestrzegania**.

Na Zgromadzenie Ogólne w Zabrzu Biuro ZMP przygotowało informacje na temat nakładów gmin, powiatów i województw na drogi publiczne w latach 1999 – 2012. Z informacji tych, sporządzonych na podstawie danych Ministerstwa Finansów wynika, że w ciągu ostatnich 6 lat (2007-2012) samorządy wydały na inwestycje 223,7 mld zł, z czego 90,2 mld w dziale 600 – transport i drogi. Na drogi publiczne JST przeznaczyły 75 miliardów złotych (33,65%). Związek Miast Polskich podkreśla, że wydatki majątkowe JST od 2006 r. stanowią od 20 do 26% ich łącznych wydatków i w każdym roku są znacznie wyższe niż wydatki majątkowe budżetu państwa (wraz z krajowymi funduszami celowymi). Związek przypominał także, że w latach 90. większość wydatków inwestycyjnych JST była kierowana „pod ziemię”, finansując nadrabianie zapożnień cywilizacyjnych w infrastrukturze komunalnej. W XXI wieku, mimo kontynuowania inwestycji podziemnych, zdecydowanym priorytetem są niezmiennie inwestycje drogowe, których poziom od 2001 r. przekracza każdorazowo 30% wszystkich inwestycji samorządowych.

Związek Miast Polskich od ponad 10 lat podnosi jeszcze jeden problem dotyczący dróg lokalnych. Otóż w listopadzie 2003 r. do tekstu ustawy o drogach publicznych dodano w art. 10 nowy ustęp – po nowelizacji ust. 5 – w brzmieniu: *Odcinek drogi zastąpiony nowo wybudowanym odcinkiem drogi z chwilą oddania go do użytkowania zostaje pozbawiony dotychczasowej kategorii i zaliczony do kategorii drogi gminnej.*

*- Norma ta jest rażąco niegodna z zasadami przyjętymi w ustawie, z których wynika, że zaliczenie drogi do określonej kategorii odbywa się w formie opisanej w ustawie procesu, który uwzględnia m.in. opiniowanie przez innych zarządców dróg, a przede wszystkim jej funkcje, również opisane w ustawie – mówił w Zabrzu dyrektor ZMP, **Andrzej Porawski**. Podkreślił, że tylko w tym jednym przypadku przyjęto rozwiązanie narzucające z mocy prawa przydzielenie drodze statusu drogi gminnej. Ustawodawca ustanowił w art. 2 bardzo wyraźną i jasną normę zaliczania drogi publicznej do określonej kategorii: ze względu na funkcje w sieci drogowej. Z informacji zebranych przez Biuro ZMP jednoznacznie wynika, że niektóre drogi zastąpione nowymi odcinkami, nie stały się automatycznie drogami gminnymi. Fragment drogi krajowej nr 3 na przykład, zastąpiony obwodnicą Nowej Soli, przekazany gminom jako droga gminna, łączy drogi wojewódzkie 292 i 315 z drogą krajową nr S3/3 w jej nowym przebiegu, miasto wojewódzkie z powiatowym oraz liczne drogi powiatowe. Takich przykładów miasta przytaczają wiele. Związek postuluje więc zastąpienie obecnego ustępu 5 w art. 10 nowym zapisem, który umożliwi przeprowadzenie – zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy – rzetelnej analizy funkcji, jakie te odcinki pełnią w sieci dróg.*

Związek Miast Polskich przygotował **projekt nowelizacji ustawy o drogach publicznych oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego**. W Uzasadnieniu do projektu podkreśla, że wraz z oddaniem do użytkowania odcinka drogi następuje przejście na własność gminy nieruchomości zajmowanych przez wspomniane odcinki dróg, oraz obarczenie gminy obowiązkiem zarządcy takiej drogi. W Uzasadnieniu podkreślono, że przekazywane drogi w niektórych przypadkach znajdują się w bardzo złym stanie technicznym. Prowadzi to także do kwestionowanej już przez Trybunał Konstytucyjny sytuacji, w której zmusza się gminy do przyjęcia na własność nieruchomości, które są im zbędne, bądź też z pozyskaniem których wiąże się obowiązek ponoszenia kosztów, których gminy nie są w stanie ponieść.

Ewa Parchimowicz

O planowaniu przestrzennym

„Nie” dla decyzji administracyjnych

Jednym z dominujących tematów podczas zabrzańskiego Zgromadzenia Ogólnego ZMP była polityka miejska w powiązaniu z planowaniem zagospodarowania przestrzennego. Podczas dyskusji przedstawiciele miast podnosili bardzo mocno, że potrzebne są takie zmiany prawa, które pozwolą gminom na realny wpływ na sposób zagospodarowania przestrzeni na ich obszarach. Aby gminy, poprzez lokalne przepisy urbanistyczne, mogły stanowić i określać swoje cele.

Punktem wyjścia do dyskusji o planowaniu przestrzennym była uchwalona 11 lat temu przez Sejm i obowiązująca obecnie ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Związek Miast Polskich był wówczas jedyną organizacją, która protestowała przeciwko jej rozstrzygnięciom. Związek przypominał, że ustawa uchylała bezpodstawnie ogromną liczbę planów zagospodarowania przestrzennego. Wprowadziła

W dyskusji o planowaniu przestrzennym w gminach wzięli udział senator Janusz Sepioł oraz minister Olgierd Dziekoński. Fot. E. Parchimowicz

możliwość lokalizacji inwestycji w drodze decyzji administracyjnych. W ten sposób planowanie przestrzenne zostało wyjęte z gestii gmin. Obecnie decyzje administracyjne nie muszą być zgodne z polityką przestrzenną gminy, są podejmowane często na podstawie wadliwych przesłanek, poza tym stanowią zagrożenie korupcyjne. Uchwalona 11 lat temu ustawa spowodowała wysyp w większości fatalnego orzecznictwa i usankcjonowała nierównowagę między wymogami dobra wspólnego a interesem partykularnym. To, co podkreślali uczestnicy dyskusji, spowodowało narastające obciążenia finansowe gmin z powodu niesprawiedliwych roszczeń, które często muszą być zaspakajane przez samorządy kosztem ważnych potrzeb społeczności lokalnych. Jak wykazywali obecni w Zabrzu prawnicy, decyzje o warunkach zabudowy powodują ogromne koszty odszkodowań, które muszą płacić miasta.

Goszczący na Zgromadzeniu Ogólnym **Rajmund Ryś** z Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, zapowiedział podjęcie prac nad nowelizacją prawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Do końca 2015 r. resort ma dokonać przeglądu i analizy zasad, sposobu, warunków funkcjonowania instytucji, procedur i instrumentów w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, a także mają zostać sformułowane propozycje zmian.

- Obecnie trwają analizy. Wstępne wnioski wskazują na konieczność powiązania i zintegrowania planowania przestrzennego poziomu krajowego, regionalnego i lokalnego – mówił w Zabrzu R. Ryś. - Najważniejszym celem tej nowelizacji jest ograniczenie chaotycznej suburbanizacji. Chodzi ponadto o wykonanie pierwszego kroku do realizacji dyrektywy INSPIRE oraz zwiększenie udziału społeczeństwa w procedurach planistycznych.

Przedstawiciel MliR zapowiedział wprowadzenie nowego rozwiązania jakim jest stworzenie katalogu zasad planowania przestrzennego obejmujących m.in. zasadę miasta zwarte i niskoemisyjne. Polega ona m.in. na lokalizacji nowej zabudowy na terenach niezabudowanych w obszarach zurbanizowanych oraz na wzmocnieniu roli publicznego transportu zbiorowego. Rząd zamierza ponadto zaproponować zmiany ograniczające wydawanie decyzji o warunkach zabudowy na terenach nieprzystosowanych do urbanizacji poprzez zaostreżenie wymogów, by teren został uznany za nadający się do zabudowy. MliR chce, by projekt tzw. małej nowelizacji jak najszybciej został przekazany do uzgodnień zewnętrznych. Ministerstwu zależy na szybkim osiągnięciu porozumienia z samorządami, dlatego resort w projekcie zaproponował wprowadzenie jak najmniejszej liczby potencjalnie kontrowersyjnych zmian oraz regulacji mogących powodować koszty lub zwiększenie obciążenia budżetów gmin. Zrezygnował też z wprowadzania regula-

cji ingerujących w treść ustaw spoza MliR.

Na problem suburbanizacji, ale też kurczenia się miast, zwrócił uwagę podczas spotkania senator **Janusz Sepioł**.

- Z powodu trendów imigracyjnych, ale też suburbanizacji miast, tracą one nawet 10 – 15% mieszkańców – ostrzegął. – Jednocześnie panuje niczym obecnie nieuzasadniona nadzieja, że jacyś imigranci wkrótce przyjadą do miast.

Zdaniem senatora największym wyzwaniem dla sektora planowania przestrzennego jest zjawisko kurczenia się miast w sytuacji nadmiaru przestrzeni i pytanie, jak zagospodarować te wolne tereny. Natomiast jednym z pomysłów na powstrzymanie zjawiska suburbanizacji, który przytoczył senator, może być wprowadzenie progresywnego podatku od terenów, które zmieniają swoje przeznaczenie i mają być zakwalifikowane pod zabudowę. To rozwiązanie, które z pewnością zwiększyłoby dochody samorządów.

Przedstawiciele miast przytaczali liczne przykłady szkodliwego działania obecnie obowiązujących przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Prezydent **Krzysztof Żuk** opowiadał o podejmowanych przez Lublin i sąsiednie samorządy staraniach o powołanie do życia ZIT.

- Sąsiedzi w zasadzie zgadzają się co do głównych kierunków rozwoju – mówił w Zabrzu. - Ale teraz właśnie kreują przy granicy z miastem tereny budowlane i wymuszają zmiany w Lublinie. Presja właścicieli nieruchomości, a potem mieszkańców będzie coraz większa. To dewastuje zamysł tworzenia obszarów zielonych, które mają chronić miasto przed chaotyczną zabudową.

Prezydent Poznania, **Ryszard Grobelny** zwrócił uwagę, że za nieracjonalną przestrzeń w Polsce, za nieracjonalny dostęp do infrastruktury płacą obywatele. *– W interesie tego płatnika, a więc prywatnej kieszeni nas wszystkich powinna leżeć lepsza dbałość o jakość tej przestrzeni – stwierdził.*

Delegaci z polskich miast sformułowali podczas spotkania **stanowisko Związku**, w którym m.in. przestrzegają przed łączeniem dyskusji na temat ładu przestrzennego z kwestiami kodeksu budowlanego. Takie łączenie może, zdaniem delegatów, rodzić poważne konsekwencje, np. wynikające z lobbingu deweloperów, którego rezultatem jest m.in. aktualny kształt u.p.z.p.

Ewa Parchimowicz.

Warszawa w projekcie CASCADE

Współpraca dla klimatu

Warszawa wraz z 18 innymi miastami europejskimi uczestniczy w projekcie UE CASCADE. Podczas Zgromadzenia Ogólnego ZMP w Zabrzu odbyło się seminarium krajowe na temat przedsięwzięcia. Delegaci mieli okazję dowiedzieć się, w jaki sposób projekt pomaga miastom w realizacji celów dotyczących redukcji zużycia energii i ochrony klimatu.

Obecnie ten trzyletni projekt znajduje się w fazie finalnej. Jego głównym celem było stworzenie sieci wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie redukcji zanieczyszczeń środowiska. Realizacja tego zamierzenia opiera się o metodę „peer-to-peer”.

- *To metoda współpracy koleżeńskiej – mówiła w Zabrzu Ioanna Tsalakanidou, koordynator projektu. – Osoby pracujące w samorządach mają własne doświadczenia oraz pomysły, jak wdrożyć ciekawe rozwiązania. Transferują nowe pomysły nie tylko do swoich miast, ale do swoich krajów.*

Projekt CASCADE opiera się o trzy główne osie. Są nimi odnawialne źródła energii, efektywność energetyczna budynków oraz transport.

Warszawa do projektu przystąpiła w 2010 r. Wcześniej, w 2009 roku przyłączyła się do Porozumienia Burmistrzów (Covenant of Mayors) – organizacji zrzeszającej już ponad 5 tysięcy samorządów, które założyły sobie zmniejszenie emisji CO₂ do 2020 roku o co najmniej 20%.

Uczestniczenie w projekcie CASCADE dało Warszawie konkretne korzyści. Przedstawiciele miasta brali udział w wymianie informacji dotyczących efektywnych energetycznie budynków i dzielnic podczas wizyt w Birmingham, fińskim Tampere i Amaroussion w Grecji oraz nowoczesnego transportu podczas wizyt w Sunderland, Eindhoven i bułgarskim Burgas. Również nad Wisłą – we wrześniu 2013 r. – odbyło się spotkanie dotyczące transportu.

- *Z tych wymian wynieśliśmy wiele cennych doświadczeń, które wzbogaciły zakładane i realizowane przez nas projekty – mówił w Zabrzu Marcin Wróblewski z Biura Infrastruktury Urzędu m. st. Warszawy. – Jednym z głównych kierunków działania, na jakie wpłynęły wizyty CASCADE, było szersze wykorzystanie formuły PPP, również w zakresie efektywności energetycznej – na*

wzór takich miast jak Birmingham czy Sunderland. Kolejny efekt to szerokie włączanie interesariuszy, również spoza struktur miasta, do działań na rzecz efektywności energetycznej, a więc działań informacyjno-promocyjnych czy doradztwa energetycznego. Tu za wzór posłużyły nam szczególnie miasta Tampere i Malmö. I wreszcie zainteresowaliśmy się ideą tworzenia pilotowych obszarów niskoemisyjnych, testujących rozwiązania do wprowadzenia w przyszłości na szerszą skalę, w miarę możliwości inwestycyjnych. Mogliśmy się tego nauczyć od samorządowców z Malmö i Sztokholmu.

Wiele konkretnych działań założyły sobie władze Warszawy dla redukcji emisji CO₂ do 2020 roku. Jednym z nich będzie termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej należących do m.st. Warszawy, w tym budynków oświatowych oraz budynków komunalnych w zasobach mieszkaniowych. Realizacja tego przedsięwzięcia trwa od 2011 roku, a jej planowany koszt to 920 mln zł. Planowana jest także od tego roku budowa instalacji OZE na terenie miasta, w tym w obiektach użyteczności publicznej należących do samorządu, za kwotę 603 mln zł. W latach 2014-2020 na budownictwo energooszczędne na terenie Warszawy planuje się przeznaczyć 500 mln zł.

W planie działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP) przewidziano zastosowanie odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej – 1 332 408 MWh co oznacza zmniejszenie emisji CO₂ o 1 308 424 ton w 2020 roku. Z kolei zastosowanie OZE do produkcji ciepła – 2 487 562 MWh – przyniesie zmniejszenie emisji CO₂ o 738 806 ton w 2020 roku.

Marcin Wróblewski przytoczył podczas swojej prezentacji przykłady szerszego zastosowania formuły PPP przy realizacji działań zmierzających do poprawy efektywności energetycznej. I tak formułę tę zastosowano np. przy

realizacji wiat przystankowych. Umowę koncesji na roboty budowlane miasto podpisało z konsorcjum AMS-Stroer. Jego jedynym wynagrodzeniem są korzyści z powierzchni reklamowych w wiatrach. Umowa nie wpływa na dług publiczny i w żaden sposób nie obciąża budżetu miasta. Koncesję przyznano na 106 miesięcy od podpisania umowy (grudzień 2013 r.). Koncesjonariusz zapewnia 1580 wiat przystankowych, z czego 180 już w pierwszym roku obowiązywania umowy. Poności koszty utrzymania i eksploatacji wiat. Po zakończeniu fazy inwestycyjnej Warszawa otrzymywać będzie 1,5 mln zł rocznie na sprzątanie przystanków, a także dodatkową kwotę z podziału zysku z deklarowanego przez koncesjonariusza w jego ofercie (dodatkowe przychody możliwe już w 9. roku od podpisania kontraktu). Miasto otrzymuje majątek o wartości kilkudziesięciu milionów złotych bez wydatkowania środków ze swojego budżetu.

Formułę PPP zastosowano także przy realizacji koncesji na zaprojektowanie, budowę i eksploatację parkingów podziemnych z infrastrukturą towarzyszącą czy modernizacji oświetlenia na wybranych drogach publicznych. W przygotowaniu są projekty dotyczące budowy energooszczędnych budynków przedszkolnych w miejsce tymczasowych obiektów typu Stolbud – Ciechanów oraz budowa siedziby Urzędu m. st. Warszawy w Dzielnicy Mokotów.

- *Planujemy dalsze rozwijanie projektów PPP, w tym w zakresie efektywności energetycznej, w szczególności w zakresie szeroko zakrojonej termomodernizacji budynków komunalnych – szkół, przedszkoli, budynków UM, w perspektywie również budynków mieszkalnych – mówił M. Wróblewski. – Wdrażanie projektów w zakresie efektywności energetycznej ułatwi fakt, że w nowej perspektywie finansowej UE ułatwione jest łączenie PPP i dofinansowania unijnego.*

Więcej informacji o projekcie CASCADE oraz o doświadczeniach miast w nim uczestniczących i ich dobrych praktykach można znaleźć [tutaj](#).

Ewa Parchimowicz

Przygotowanie do wyborów samorządowych (1)

Po pierwsze – wartości, misja i wizja

Podczas Zgromadzenia Ogólnego w Zabrze 14 marca br. odbyła się najpierw prelekcja, a potem warsztaty na temat przygotowania się do wyborów samorządowych, które prowadził dr Sergiusz Trzeciak, konsultant polityczny i ekspert z dziedziny marketingu politycznego.

Jednym z ważniejszych elementów strategii działalności politycznej jest odpowiedź na pytanie „Co, jak i dla czego polityk chce osiągnąć?”. Ludzie bowiem kupując nie to, co robisz, ale właśnie dlaczego, jakie są Twoje motywacje. Istotną rolę odgrywają **wartości**, którymi się polityk kieruje w życiu zawodowym i publicznym. Najważniejsze wartości w działalności publicznej powinny być spójne z tymi, którymi kieruje się polityk w życiu prywatnym. Przykładowa lista wartości to: bogactwo, bezpieczeństwo, Bóg, godność, harmonia, honor, lojalność, mądrość, miłość, niezależność, odwaga, pasja, patriotyzm, piękno, rozwój osobisty, ryzyko, solidność, spokój, sprawiedliwość, sukces, szczerość, szczęście, wiara, wolność, wytrwałość, zaufanie i zdrowie. Warto zbudować sobie taką swoją listę wartości, radził S. Trzeciak.

Kolejnym elementem jest **misja i wizja**. Ekspert posłużył się metaforą drzewa. Misja i wizja stanowią korzenie drzewa, czyli podstawę publicznej działalności polityka. Drzewo zapuszcza swoje korzenie w glebie, podobnie jak polityk swoją misję i wizję działalności politycznej opiera na wartościach. Osoba, która sformułowała swoją misję, wie, jaką rolę ma w życiu do spełnienia, kim chce być, jak żyć, co osiągnąć, jakimi wartościami się kieruje. Definicję misji można cały czas rozwijać i uzupełniać, bo aktualizacja misji świadczy, że się rozwijamy, a nie stoimy w miejscu. – *Jeśli ludzie widzą, że mamy wizję, to pójdą za nami* – przekonywał S. Trzeciak. Warto również zapisać sobie swoją wizję w perspektywie 5 najbliższych lat.

Pień tego drzewa działalnością publiczną stanowią cele. Gdyby przeprowadzić

ankietę, a w niej postawić pytanie, jaki jest **cel kampanii wyborczej**, większość uczestników ankiety odpowiedziałaby pewnie, że jest nim zwycięstwo. Może być to jednak również pozyskanie głosów na rzecz listy, odebranie głosów przeciwnikowi, zdobycie doświadczenia politycznego.

– Nie wolno zapominać o tych, którzy nam pomogli w zwycięstwie. Budujemy swoje środowisko także po wyborach – przestrzegał Sergiusz Trzeciak, konsultant polityczny. Fot. J. Proniewicz

go, a także przypomnienie się wyborcom przed innymi wyborami. Podejmując decyzję o kandydowaniu, powinno się mieć pomysł na sprawowanie funkcji publicznej. Trzeba odpowiedzieć sobie na pytania takie jak: Po co kandyduję? Co mam do zaoferowania wyborcom? Co mogę zrobić dla mojego miasta? Koniecznie trzeba zapisać sobie cele, które chce się osiągnąć.

Następnym etapem budowania strategii kampanii jest dokładna **analiza grup docelowych** (słojów drzewa), które należą do kręgu zewnętrznego. Przekaz należy kierować przede wszystkim do niezdecydowanych oraz w mniejszym stopniu do swoich zdecydowanych zwolenników i zwolenników innych kandydatów. Warto wypracować dobre relacje z mediami, pomyśleć jak je poprawić, dzięki nim bowiem będziemy mogli wpływać na nasze zewnętrzne oto-

czenie. S. Trzeciak radził, żeby dbać również o krąg wewnętrzny, swoje zaplecze, szczególnie już po wygranych wyborach. Odrzuceni dawni zwolennicy, bardzo łatwo stać się mogą naszymi wrogami.

Na kampanię mają wpływ czynniki od nas niezależne, jak popularność polityka, ugrupowania, konkurenta i jego ugrupowania, układ lokalnej sceny politycznej, frekwencja, nastroje społeczne, wygląd i prezencja, nazwisko, ale i zależne, do których można zaliczyć – odpowiednią kampanię, zaplecze finansowe, liczbę osób zaangażowanych w kampanię, nakład pracy własnej czy taktykę wyborczą.

Równie ważne, jak określenie adresatów kampanii, jest też **wybranie jej tematów**. Temat to wyraz kompromisu między tymi zainteresowaniami i oczekiwaniami wyborców, wiarygodnością i kompetencjami polityka oraz sprawami, którymi zajmuje się konkurencja. Należy zastanowić się nad tym, jak odróżnić się od konkurentów. Nasz przekaz (kora drzewa) musi być otwarty, wyborca chce mieć jasne skojarzenia (kim jestem, jakie korzyści oferuję mieszkańcom, w czym moja oferta może być przydatna dla wyborcy, co mnie odróżnia od innych kandydatów). Tematy kampanii odpowiadają na pytanie, co chcemy zrobić, a program, jak tego dokonamy. Urzędujący prezydent czy burmistrz powinien wystrzegać się hasła takich jak „czas na zmiany” czy „zmieniamy”. Warto postawić na takie słowa kluczowe jak: *uczciwość, skuteczność, doświadczenie i kompetencje*. Wyborcom trzeba zaoferować coś konkretnego i unikać, takich słów jak infrastruktura. Lepiej operować konkretem, i mówić *droga, pływalnia* itp. i mówić, że jest jeszcze wiele do zrobienia. – *Często piastujących urząd gubi pewność siebie* – zwracał uwagę S. Trzeciak. – Nie można zapominać o efekcie znudzenia, bo ludzie lubią zmiany, dlatego na każdą kadencję należy mieć innym pomysł, wciągnąć wyborców w dialog, aby nie zaczęto nas postrzegać jako wypalonych. Jak bez badań fokusowych, co często jest mało realne szczególnie w mniejszych ośrodkach, zidentyfikować potrzeby wyborców? Ekspert radził, aby być po prostu na bieżąco, obserwować tematy pojawiające się w mediach.

Joanna Proniewicz

Prezentacje dr. S Trzeciaka są dostępne **tutaj**.

DR SERGIUSZ TRZECIAK
TWOJE CELE. MOJA PASJA.

dr Sergiusz Trzeciak

Konsultant polityczny, prawnik, ekspert z zakresu marketingu politycznego, wizerunku publicznego i public relations. Od 1998 roku prowadzi szkolenia głównie z zakresu marketingu politycznego, w których udział wzięło około 3 000 osób, w tym około 130 obecnych polskich i zagranicznych parlamentarzystów oraz setki wójtów, burmistrzów, prezydentów i radnych różnych szczebli samorządu terytorialnego. Autor sześciu książek na temat marketingu politycznego i analizy polityki takich jak m.in.: „Strategie kampanii wyborczej” (1998, 2001, 2005), „Jak wygrać wybory samorządowe?” (2002), „Kampania wyborcza. Strategia sukcesu” (2005), „Marketing polityczny w Internecie” (2010). Na stronie www.trzeciak.pl udostępnia swój poradnik wyborczy.

Po wyborach do Zarządu ZMP

Reprezentant półmilionowej aglomeracji

Z Romanem Szelemejem, prezydentem Wałbrzyskiej, rozmawia Ewa Parchimowicz

■ **Z jaką wizją i pomysłem dla siebie startował pan w wyborach do Zarządu Związku Miast Polskich?**

- Przyjąłem tę propozycję jako wyraz docenienia aspiracji Aglomeracji Wałbrzyskiej czyli 23 gmin, które zawiązały dla wielu w Polsce modelowe porozumienie. Mam na myśli dogadywanie się w trudnych czasach, ale i w trudnym miejscu, ciekawym i pełnym wyzwań. To porozumienie wydaje się przykładem, że jest możliwe, by sąsiadujące gminy i miasta, często na co dzień ze sobą konkurujące, mogły współpracować i realizować wspólne projekty. Zgłoszenie mojej kandydatury przyjmuję jako wyzwanie, pewnego rodzaju szansę reprezentowania tej półmilionowej społeczności obszaru Aglomeracji Wałbrzyskiej.

■ **Czy sądzi pan, że to, co udaje się w Wałbrzychu, może udać się w każdym miejscu w Polsce?**

- Przed kilkoma miesiącami mówiło się, że takich lokalnych, samorządowych porozumień jest bez liku, ale dziś skonkretyzowały się tylko w kilkunastu miejscach w Polsce. Mówimy o porozumieniach, które są wyrazem inicjatywy zbudowania obszarów funkcjonalnych albo instytucjonalizacji funkcjonujących powiazań. Nie jest to mało, ale też i niezbyt dużo. Teraz Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju ogłosiło, że wszystkie miasta wojewódzkie mają z definicji swój obszar funkcjonalny i porozumienie jest tam bez mała konieczne i wymuszone prawnie. Skoro poza tymi wojewódzkimi obszarami znalazło się kilkanaście takich miejsc, to myślę, że to jest sporo. Uważam, że jeśli te 12 czy 15 obszarów subregionalnych w najbliższym czasie obroni się, będzie to bardzo ważny sygnał, że bez nakazu, autonomicznie, z własnej i nieprzymuszonej woli ludzie w samorządach widzą potrzebę porozumienia, dogadywania się, wspólnego działania. To może stać się w najbliższych latach zaczynem takiego naturalnego przełomu w podziale administracyjnym kraju. Nikt tego nie mówi

wprost i ja też nie, ale coś w tym jest, że ani granice gminy, ani powiatu czy województwa nie stanowią bariery. Ponieważ mieszkańcy widzą, że wzajemne powiązania, życie gospodarcze, społeczne, ochrona zdrowia czy edukacja zupełnie inaczej przebiegają w tych swoich oddziaływaniach niż granice administracyjne. To jest bardzo ważne, bo to życie pisze scenariusz, a nie zza biurka tworzone granice. Aglomeracja Wałbrzyska łączy 23 gminy z czterech powiatów, a gdybyśmy to odnieśli do byłych województw, to z dwóch: jeleniogórskiego i wałbrzyskiego. Najbliższe lata pokażą, czy to się obroni, czy udowodni swoją moc i trwałość.

■ **Agglomeracja Wałbrzyska od początku liczyła mniej samorządów, kolejne z czasem przystępowały. Chciałam zapytać o bariery, ale jakie tu bariery, skoro wciąż przystępują kolejne samorządy.**

- Rzeczywiście zaczynaliśmy od kilku gmin wokół Wałbrzyskiej. Był to w zasadzie powiat wałbrzyski. Później przystąpiła Nowa Ruda z okolicznymi gminami – to jakby historyczne zagłębie węglowe wałbrzysko-noworudzkie, czyli te same problemy, te same szanse, ta sama historia i legenda. Potem już doszedł do głosu racjonalizm wyborów kolejnych gmin, bo jeśli mówimy o powiązaniach funkcjonalnych, to widzimy te same drogi, te same linie kolejowe, a więc Kamienna Góra, Świdnica. Nie da się dojechać z Wałbrzyskiej do Wrocławia, omijając Świdnicę lub okoliczne gminy. Trudno z Dolnego Śląska pojechać na południe Europy, omijając naszą aglomerację. To tak po prostu naturalnie się ułożyło i trzeba wyraźnie podkreślić, że to zawsze była idea oddolna, tzn. kolejne gminy, nieprzymuszone, wolą swoich rad - a nie prezydentów, wójtów czy burmistrzów - wyrażały wolę przyłączenia się. Wszystkie decyzje rad gmin w tej sprawie podejmowane były jednogłośnie, co w dzisiejszych czasach jawi się jako coś prawie niespotykanego przy takim rozpolitykowaniu samorządu nawet na

szczeblu gminnym. Teraz czas zapewne przyniesie konieczność wyborów finansowych i priorytetów przy ograniczonych środkach, które do nas spłyną. I to będzie praktyczna weryfikacja, na ile te powiązania i to porozumienie będą trwałe. Moja rola jako lidera aglomeracji polega na tym, żeby szukać tego, co łączy. To wielokrotnie przywoływane sformułowanie, że trzeba szukać tego co łączy, a nie dzieli, jest mało oryginalne. Jednak rzeczywiście tak jest. Trzeba różnice raczej stępiać i podnosić szanse na przyszłość, a nie przywoływać, co może nie dramatycznie, ale nas różniło. Bo jest rzeczą naturalną, że miasta, gminy, społeczności konkurują ze sobą.

■ **Podczas ostatniego Zgromadzenia Ogólnego ZMP delegaci dyskutowali o priorytetach działania dla Związku. Które z tych spraw pana zdaniem są najważniejsze?**

- Tych obszarów, którymi związek zajmuje się i będzie się zajmował, jest bardzo dużo. Myślę, że takim najbardziej trudnym, bo kosztownym obszarem, są drogi. Drogi na szczeblu gminnym, czyli np. autostrady czy drogi ekspresowe rozwijają się, mimo utyskiwań i narzekania, jednak w bardzo szybkim tempie. Widać wyraźnie priorytet, który rząd określił dla tego typu inwestycji. Natomiast drogi lokalne są ogromnie niedoinwestowane, możliwości ze strony gmin są ograniczone, środków unijnych na ten rodzaj inwestycji będzie relatywnie mało i będą trudniejsze do pozyskania. Wydaje mi się, że tu współpraca rządu i samorządu jest absolutnie konieczna. Program dróg lokalnych, zwanych popularnie schetynówkami, powinien być

znacznie szerszy. Jakaś nadzieja wiąże się z szansą pozyskiwania środków z la-sów państwowych. Samorządy lokalne znakomicie te pieniądze wykorzystują, ale potrzeby są ogromne.

■ Co oprócz dróg wydaje się panu szczególnie ważne w działaniach Związku?

- Są to generalnie mówiąc finanse samorządów. Sporo nowych zadań, sporo nowych wyzwań, nowych obowiązków, a finansowanie szczupłe. Nie rośnie mimo ustawowego zapewnienia źródeł. Ciągłe pojawiają się wyroki sądów albo Trybunału Konstytucyjnego, które

podkreślają, że nie można samorządom dodawać kolejnych obowiązków, nie zapewniając źródeł finansowania. To choćby legło u podstaw salomonowej decyzji jeśli chodzi o „janosikowe”. To jest kwestia całego pakietu dotyczącego edukacji. Chcemy rozwijać szkolnictwo i je dofinansowywać, ale brak na to środków.

Trzeci obszar, myślę że już trochę mniej drażliwy, to gospodarka odpadami. Wbrew katastroficznym wizjom, samorządy – jak zawsze – musiały dać sobie radę i sobie poradziły. Rozstrzygnięcia w instytucjach unijnych ograniczające restrykcje dotyczące konieczności zle-

cania przetargów wskazują, że samorządy będą miały większą swobodę w rozwiązywaniu tego problemu. To jest ciągle niedoskonałe prawo, ale jednak się obroniło. Samorządy dały sobie radę czasami w niekonwencjonalny sposób, ale jednak. Nie doszło do załamania, nie zasypaliśmy miast i gmin śmieciami, a przecież to nie jest takie całkiem oczywiste. W innych krajach, często bardziej rozwiniętych od Polski, nie udaje się tego uniknąć. Sądzę że to ważny obszar działania dla Związku Miast Polskich.

■ Dziękuję za rozmowę.

Z życia miast

AGLOMERACJA WAŁBRZYSKA

Kolejne środki na współpracę

Gmina Wałbrzych otrzymała ponad 2,5 mln zł. na realizację projektu „Rozwój Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez opracowanie dokumentów strategicznych wspierających integrację 23 JST: Strategii ZIT, Programu Gospodarki Niskoemisyjnej i Zintegrowanego Programu Transportu Publicznego”.

Dotacja pochodzi ze środków Unii Europejskiej przyznanych w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych”, ogłoszonego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

Całkowita wartość projektu to blisko 3 mln zł, z czego unijna dotacja stanowi 90 proc. Projekt będzie realizowany do 2015 roku.

Główne działania w ramach projektu to

1. Opracowanie „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Aglomeracji Wałbrzyskiej”
2. Opracowanie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla AW”
3. Opracowanie „Zintegrowanego Programu Transportu Publicznego”

- *Opracowywane dokumenty mają na celu dalszą integrację i zacieśnianie współpracy gmin w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz wspieranie zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszaru funkcjonalnego. Dodatkowym atutem jest fakt, że te dokumenty będą podstawą do ubiegania się o środki Unii Europejskiej w latach 2014-2020* - mówi Prezydent Wałbrzycha Roman Szełemej.

Liderem projektu jest Gmina Wałbrzych. W ramach projektu pozyskano 100% środków na zatrudnienie 2 pracowników do realizacji działań projektu. Od 1 marca 2014 zatrudniony jest Koordynator projektu – odpowiedzialny za terminowość i poprawność realizacji działań wniosku zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie oraz kontakty z gminami partnerskimi i wykonawcami. Obecnie trwa nabór na drugiego pracownika projektu - specjalisty ds. realizacji działań i promocji projektu.

W realizację projektu będą zaangażowani dodatkowo pracownicy urzędu, m.in. Biura Zarządzania Strategicznego, Nadzoru Właścicielskiego, Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego, Finansów, Budżetu i Referatu Zamówień Publicznych.

Porozumienie z czeskim województwem

Prezydent Wałbrzycha Roman Szełemej, Lider Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz Lubomir Franc, Hetman Kraju Kralo-

lowohradeckiego podpisali 19 marca br. porozumienie o współpracy.

Zakłada ono rozbudowywanie sieci kontaktów w regionach, wzmocnienie powiązań gospodarczych i handlowych, intensywną wymianę doświadczeń na polu naukowym, kulturalnym, edukacyjnym i ochrony zdrowia, rozwijanie ruchu turystycznego. Strony porozumienia są zainteresowane rozwijaniem wzajemnych stosunków, zwłaszcza na polu infrastruktury, ruchu turystycznego.

Porozumienie jest efektem wizyty w Wałbrzychu Hetmana Kraju Kralowohradeckiego z listopada ubiegłego roku. Już wtedy wyraził chęć nawiązania ścisłej współpracy z Aglomeracją Wałbrzyską, o której wyrażał się z podziwem i która stanowi bezpośrednie sąsiedztwo z regionem Hradec Kralove.

- *Ważnym tematem, którym chcemy zająć się w pierwszej kolejności, jest budowa połączenia drogi ekspresowej S3 po stronie polskiej (od Bolkowa przez Lubawkę) i drogi R11 po stronie czeskiej (do Hradec Kralove). Chcemy wspólnie pracować na rzecz tej inicjatywy-* mówił prezydent Wałbrzycha Roman Szełemej.

Podczas podpisywania porozumienia w Hradec Kralove obecna była część przedstawicieli 23 samorządów, tworzących Aglomerację Wałbrzyską, m.in. burmistrzowie Lubawki, Kamiennej Góry, Nowej Rudy, Strzegomia.

Źródło: www.um.walbrzych.pl

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt
Budowanie kompetencji do współpracy międzysamorządowej i międzysektorowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego
Finansowany z funduszy EOG
pochodzących z Norwegii, Islandii i Liechtensteinu oraz środków krajowych

Z Komisji Wspólnej...

Poprawianie ustawy śmieciowej

Debatą o odpadach rozpoczęła się Komisja Wspólna 26 marca br. Wiceminister środowiska, Stanisław Gawłowski przedstawił **prezentację** podsumowującą stan wdrażania ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz planowane w niej zmiany.

Wiceminister **Gawłowski** poinformował, że od dwóch miesięcy, pod przewodnictwem prof. **Andrzeja Kraszewskiego** pracuje Zespół ds. analizy wdrażania ustawy, który skupia przedstawicieli środowisk związanych z funkcjonowaniem ustawy. Jego zadaniem jest kompleksowa analiza nowego systemu oraz przedstawienie rekomendacji najlepszych rozwiązań.

Andrzej Porawski, sekretarz strony samorządowej poinformował, że w zespole pojawiła się propozycja oddania własności odpadów komunalnych gminom. - *My teraz, zwłaszcza w sytuacji, gdy nie mamy pełnego władztwa nad odpadami, będziemy odrzucać tę propozycję. Chyba że otrzymamy wszystkie uprawnienia związane z zarządzaniem swoją własnością, w tym np. zamówienia in house* – mówił **Porawski**. Akceptacji samorządowców nie zyskała też propozycja wprowadzenia obowiązkowego przetargu na zagospodarowanie odpadów (przy dzisiejszym przetargu na odbiór albo odbiór i zagospodarowanie). - *Dlatego nie ma tego przetargu, bo dziś to województwa ustalają plany gospodarki odpadami w regionach, a wprowadzenie przetargu mogłoby zniweczyć tę i tak niewystarczającą koordynację, którą uzyskaliśmy dzięki wojewódzkim planom zagospodarowania odpadów* – wyjaśniał **Porawski**.

W związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, który nakazał uzupełnienie art. 6k ustawy o określenie górnych stawek opłat, samorządowcy postulują wprowadzenie kosztowej formuły opłaty. Chcą też przyjęcia rozwiązań wynikających z Dyrektywy klasycznej 2014/24/UE z 26 lutego br. w sprawie zamówień publicznych, która jednoznacznie sankcjonuje zamówienia „in house”.

Bomba ekologiczna

Z kolei **Cezary Gabryjczyk**, starosta łański zwrócił uwagę na proceder wwożenia, również z zagranicy, sprasowanych odpadów i składowania ich na wysypiskach - bez utylizacji, bez zagospodarowania.

Samorządowcy obawiają się, że firmy zarobią na tym procederze, potem znikną z rynku, a oni zostaną z problemem. Wiceminister **Gawłowski** zwrócił uwagę na fakt, że za 2-3 zł za metr sześcienny śmieci nie da się zrealizować założeń ustawy i jeśli jakaś gmina dziś chce zaoszczędzić, to jutro będzie musiała wydać wielokrotnie więcej pieniędzy na zagospodarowanie odpadów.

Stop kolejnym ubytkom finansowym

Negatywną opinię otrzymał projekt nowelizacji Kodeksu spółek handlowych, który powoduje ubytki finansowe, obli-

Debatą o odpadach rozpoczęła marcowe posiedzenie Komisji Wspólnej.

Fot. H. Hendrysiak

czony na 120 zł od statystycznej gminy. I choć nie jest to duża strata, to jednak samorządowcy postanowili negatywnie zaopiniować projekt, gdyż takich niewielkich ubytków jest kilkadziesiąt w ostatnich kilku latach. - *Zwracamy się do ministra finansów o przygotowanie zestawienia wszystkich uchwalonych po 2004 r. zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, a także od osób prawnych wraz ze skutkami finansowymi tych zmian, abyśmy mogli sobie odpowiedzieć na pytanie, jaki był łączny skutek wszystkich małych zmian, które odbijają się negatywnie na finansach JST, oczywiście zawsze bez rekompensaty* – powiedział sekretarz **Porawski**.

Umożliwić pomoc Ukrainie

Samorządowcy zwrócili się z wnioskiem do **Magdaleny Młochowskiej**, wiceminister administracji i cyfryzacji o znalezienie sposobu na umożliwienie JST pomocy Ukrainie. Prawdopodobnie nale-

żałoby znowelizować ustawy samorządowe, w tym art. 10 ust. 2, który mówi, że gminy, związki międzygminne i stowarzyszenia JST mogą sobie udzielać pomocy, w tym finansowej. Wiceminister **Młochowska** obiecała przeanalizować przepisy i dać odpowiedź w tej sprawie do następnego posiedzenia Komisji.

Oświadczenie

W związku z zabraniami 200 mln zł przeznaczonych na budowę i modernizację dróg lokalnych i przeznaczeniem ich dla opiekunów dzieci niepełnosprawnych samorządowcy wystosowali **oświadczenie**.

Zmiany w prawie budowlanym

Samorządowcy chcieli negatywnie zaopiniować projekt nowelizacji ustawy Prawo budowlane, który zakłada likwidację pozwoleń na budowę domów jednorodzinnych (i zastąpienie ich zgłoszeniem). **Paweł Orłowski**, wiceminister infrastruktury i rozwoju stwierdził jednak, że możliwe jest wycofanie się resortu z tego zapisu i poprosił, by w związku z tym zdjąć projekt z porządku obrad i skierować go na Zespół ds. Infrastruktury z upoważnieniem do wydania przezeń opinii wiążącej.

Podręczniki fundowane przez gminy

Projekt nowelizacji ustawy o systemie oświaty, który zakłada przygotowanie darmowego (dla rodziców) podręcznika dla uczniów klas 1-3 został uzgodniony, z zastrzeżeniem jednak negatywnej opinii wobec art. 22, który mówi, że rada pedagogiczna – w uzgodnieniu z organem prowadzącym - może podjąć decyzję o wyborze innego podręcznika, który zostanie sfinansowany przez gminę. Samorządowcy jednak boją się, że jest to niepotrzebne otwieranie pola do konfliktów, również tych związanych z naciskami rad pedagogicznych na władze samorządowe, a wcześniej jeszcze z naciskami wydawców – na nauczycieli i rodziców.

Nowe „janosikowe”

Projekt nowelizacji ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne został uzgodniony, z zastrzeżeniem jednak negatywnej opinii w sprawie pomysłu ministra finansów dotyczącego wprowadzenia swego rodzaju „janosikowego”. Jednocześnie samorządowcy zaznaczyli, że należy podjąć prace nad systemem finansowania tych zadań.

hh

Projekt ze wsparciem finansowym MSZ

Dekada członkostwa Polski w Unii Europejskiej

W kolejnej edycji „Wsparcia samorządowego i obywatelskiego wymiaru polskiej polityki zagranicznej 2014” Związek Miast Polskich otrzymał dotację Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, na realizację projektu „Dekada członkostwa Polski w UE – jacy byliśmy, kim jesteśmy, dokąd zmierzamy?”.

Zaplanowane w ramach projektu działania koncentrować się będą na przypadającym w 2014 r. jubileuszu 10-lecia członkostwa Polski w UE oraz wyborach do Parlamentu Europejskiego. Celem projektu jest nie tylko dokonanie bilansu, ale także przekazanie doświadczeń polskiej transformacji politycznej, gospodarczej i społecznej innym krajom, w tym przechodzącym proces demokratyzacji i budowy społeczeństwa obywatelskiego. Ponadto jeden z komponentów zaadresowany zostanie do młodzieży, co rozszerzy grupę odbiorców o młodych obywateli.

Jednym z elementów będzie przygotowanie specjalnego numeru „Samorządu Miejskiego”, poświęconego relacjom z wydarzeń towarzyszącym obchodom jubileuszu 10-lecia członkostwa Polski w UE w polskich

miastach. Opracowany on zostanie w oparciu o „Kalendarz obchodów 10-lecia akcesji w miastach członkowskich ZMP”, przygotowany w 2013 r. w ramach realizacji projektu „Samorządy lokalne a Unia Europejska – w przeddzień 10-lecia akcesji”. Projekt ten również był realizowany ze wsparciem MSZ. Zaplanowane przez miasta wydarzenia mają w dużej mierze na celu, pokazanie jak przystąpienie do UE zmieniło jakość życia społeczności lokalnej. W „Samorządzie Miejskim” poruszony zostanie także temat wyniku wyborów do Parlamentu Europejskiego z komentarzami oraz mapą wyników.

Zaplanowano także międzynarodową debatę „10 lat po największym rozszerzeniu UE – perspektywa lokalna i regionalna”, która odbędzie się podczas posiedzenia Komitetu Politycznego Rady Gmin i Re-

gionów Europy (CEMR), w Łodzi, 23 i 24 czerwca 2014 r. Celem debaty będzie ukazanie 10-lat członkostwa Polski w UE oraz jego wpływu na pozycję Polski na arenie międzynarodowej, a także, z uwagi na udział przedstawicieli wszystkich krajów członkowskich, próba dokonania bilansu największego rozszerzenia. Obecność reprezentantów krajów aspirujących i przechodzących proces demokratyzacji i budowy społeczeństwa obywatelskiego (m.in. Ukraina, Turcja, Mołdawia, kraje Bałkanów Zachodnich, Gruzja), będzie okazją do transferu doświadczeń. Do udziału w debacie, oprócz członków Komitetu Politycznego CEMR, zaproszeni zostaną przedstawiciele polskich samorządów. Partnerem w przygotowaniu debaty będzie Związek Powiatów Polskich, który podobnie jak ZMP jest członkiem CEMR.

Kolejne działanie zaadresowane zostanie do młodych mieszkańców polskich miast i gmin. Adresatami ogólnopolskiego konkursu na materiał prasowy „Młodzi o członkostwie Polski w Unii Europejskiej”, będą uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Zwycięskie prace wyłonione przez jury zostaną opublikowane w formie dodatku do Gazety Samorządu i Administracji oraz w Serwisie Samorządowym PAP i wydaniu internetowym Samorządu Miejskiego.

Alicja Stachowiak
Katarzyna Paczyńska

Rzeczypospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

dpjw
pnwfn
Deutsch-Polnisches Jugendwerk
Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

samorząd.pap.pl
Serwis Samorządowy PAP

gazeta samorządu
i administracji

Sesja plenarna CLRAE

Rada Europy potępiła aneksję Krymu

Sytuacja na Ukrainie była jednym z głównych tematów 26. Sesji Plenarnej Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy (CLRAE), która odbyła się w Strasburgu od 25 do 27 marca br. Już pierwszego dnia obrad delegaci uchwalili deklarację jednoznacznie potępiającą aneksję Krymu, dzielając tym samym niepokój wyrażony w tej kwestii przez Komitet Ministrów i Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy oraz całą wspólnotę międzynarodową.

W przyjętej deklaracji Kongres wyraża głębokie zaniepokojenie rozwojem sytuacji na Ukrainie, szczególnie atakami na jej integralność terytorialną i potępia rosyjską aneksję Krymu i Sewastopola dokonaną z pogwałceniem prawa międzynarodowego. Okupacja terytorium niepodległego państwa, tak jak to miało miejsce w 2008 r. w Gruzji i tak jak to ma miejsce obecnie na Ukrainie, jest nie

do przyjęcia na gruncie prawa międzynarodowego i nie powinna być tolerowana. Władze Kongresu zadeklarowały chęć dialogu z Rosją, podkreślając jednocześnie, że w obecnej sytuacji w Rosji będą organizowane tylko spotkania Kongresu mające na celu odbudowę integralności terytorialnej Ukrainy. Zaplanowane na ten rok spotkania Komitetów Spraw Bieżących oraz Monitorującego, które miały odbyć się w Uli-

nowsku i Kazaniu, zostaną przeniesione do innych krajów członkowskich Rady Europy.

Oprócz sytuacji na Ukrainie, która zdominowała marcową Sesję, dyskutowano również o włączaniu młodzieży w lokalne i regionalne zarządzanie. Podczas kilku debat na ten temat zastanawiano się, czy jest miejsce dla młodych ludzi w lokalnej i regionalnej demokracji, jak walczyć z bezrobociem wśród młodzieży oraz dyskutowano o umożliwieniu młodym udziału w wyborach od 16. roku życia. Przedstawiono też raporty monitorujące wdrażanie Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego w Armenii, Holandii, Wielkiej Brytanii i Szwecji.

Kongres świętował również 20. rocznicę swego powstania.

Katarzyna Paczyńska

Lepsza współpraca niż konkurencja

jest tylko możliwe. W samorządach lokalnych skupia się blisko 2/3 usług publicznych. Badania pokazują, że jedna gmina uczestniczy w 11 formach współpracy międzygminnej, z rządem centralnym czy partnerem prywatnym.

dy itp. Okazało się, że większość partnerstw jest na podobnym poziomie, przetargi zostały ogłoszone lub będą ogłoszone wkrótce, umowy o partnerstwie są podpisane, biura działają. Przedstawiciele partnerstw zgłaszali też stronie norweskiej swoje oczekiwania w związku z wizytami w tym kraju.

Ustawa regulująca współpracę międzygminną powstała w Norwegii w 1938 roku. Nadrzędnym jej celem była jak najlepsza wartość dla obywateli i dystrybucja pieniędzy z podatków. – *Współpraca daje lepsze rezultaty niż konkurencja* – przekonywał radca prawny z norweskiego związku. Wiele badań prowadzonych

[illegible]

Fot. J. Proniewicz

W Norwegii gminy są mniejsze niż w Polsce, dlatego nawiązywanie współpracy jest tam większą koniecznością niż w naszym kraju. Można powiedzieć, że gminy i powiaty funkcjonują w Norwegii już od 1837 roku. Frode Lauareid z KS mówił, że norweskie gminy współpracują we wszystkich prawie obszarach, gdzie to

Uczestnicy warsztatów otrzymali zadanie narysowania swojego partnerstwa w postaci samochodu, a następnie omawiali, stan, w jakim jest ta współpraca, kto kieruje, kto uczestniczy, jaki jest punkt docelowy, jakie są warunki na drodze, jaką prędkością się porusza po drodze, na jakiej napotyka przyszłość.

Wszystkie 428 gmin norweskich może podejmować każdy rodzaj działalności gospodarczej (np. z dziedziny sektora lotniczego, elektrowni wodnych), chyba że jest on zabroniony. Gminy decydują się na współpracę głównie z ekonomicznych powodów – chodzi przede wszystkim o oszczędności i lepszy poziom usług. Chodzi o maksymalne wykorzystanie potencjału każdej gminy. Dzięki współpracy można pozyskiwać np. wyższej klasy specjalistów. Współpraca z sektorem prywatnym dotyczy takich usług jak renowacje, IT, sprzątanie, usługi planistyczne. Formy współpracy są różne: od luźnej do ścisłej, bez osobowości prawnej lub z osobowością prawną (umowa, działania pilotażowe). Gminy mogą współpracować z powiatem, mogą tworzyć stowarzyszenia, spółki akcyjne, fundacje, spółdzielnie, przekazywać obowiązki statutowe innej gminie. Decyzja o współpracy danej gminy wymaga powołania komisji kontrolnej, która zuzje sytuację i dopiero wtedy, gdy to uzasadnione, podejmuje się dalsze kroki.

F. Lauareid przedstawił współpracę międzysamorządową gminy Askim z powiatu Indre Østfold. Obejmuje ona wiele form współpracy, takich jak spółki akcyjne - 12 (regulowane przez prawo spółek handlowych (AS)), przedsiębiorstwa międzygminne - 9 (np. związek celowy) oraz

porozumienia o współpracy międzygminnej – 9 (regulowane przez ustawę o samorządzie terytorialnym). Dotyczą one takich przedsięwzięć jak np.: centrum przeciwpożarowe, miejskie centrum rozwoju, zatrudnienie osób niepełnosprawnych, regionalny dom kultury, edukacja dorosłych i przekwalifikowanie zawodowe, szkoła wyższa, pływalnia i park wodny, lotnisko dla małych samolotów, wytwarzanie energii, gospodarka ściekami, centrum komputerowe, usługi dla osób będących w sytuacji kryzysowej, audyt wewnętrzny, gospodarka odpadami, centrum archiwizacji dokumentacji.

Narzędzie do samooceny

Liderzy samorządowi z partnerstw zapoznali się ponadto z metodologią analizy potencjału rozwojowego partnerstwa, czyli kryteriami samooceny rozwoju partnerstw. Zestaw kryteriów obejmujący zarówno wymiar merytoryczny współpracy, jak i wymiar formalny, został wypracowany na potrzeby konkursu

Samorządowy Lider Zarządzania 2014 – Razem dla rozwoju. Ma jednak docelowo służyć jako narzędzie edukacyjne do przygotowania przez partnerstwo odpowiedzi na pytanie, w jakim miejscu jesteśmy, czy rozwijamy się czy może nie, a nie do oceny ze zewnątrz.

– *Współpraca daje lepsze rezultaty niż konkurencja – przekonywał radca prawny z norweskiego związku, Fredo Laureid. W spotkaniu wzięło udział 70 przedstawicieli z 13 partnerstw wraz z ich doradcami.*

Fot. J. Proniewicz

Wymiar merytoryczny współpracy obejmuje takie kryteria jak: diagnoza zasobów i konkurencyjności obszaru funkcjonalnego, analiza powiązań funkcjonalnych w za-

kresie usług publicznych na terenie obszaru funkcjonalnego jako element diagnozy, programy rozwoju dla obszaru funkcjonalnego, integracja usług publicznych i infrastruktury w obszarze funkcjonalnym, stopień integracji między dokumentami strategicznymi i operacyjnymi partnerstwa a odpowiadającymi im dokumentami partnerów (JST) oraz monitoring i ewaluacja działań partnerstwa. Natomiast wymiar formalny współpracy opiera się na kryteriach takich jak: skład partnerstwa z punktu widzenia jego potrzeb, komunikacja partnerstwa z mieszkańcami i innymi interesariuszami obszaru funkcjonalnego, przestrzeń debaty i dialogu między partnerami oraz wzajemne zaufanie.

Narzędzie, do którego partnerstwa mogą teraz składać swoje uwagi, zawiera zestaw istotnych cech, które muszą zostać spełnione, aby partnerstwo dobrze funkcjonowało. W przyszłości będzie to uniwersalne narzędzie samooceny do zastosowania przez inne polskie partnerstwa.

Joanna Proniewicz

Finaliści Konkursu SLZ 2014

Razem dla rozwoju

Podczas posiedzenia Komisji Konkursowej Samorządowego Lidera Zarządzania 2014 – Współpraca międzysamorządowa „Razem dla rozwoju” 25 marca 2014 r. w Warszawie wybrano do finału 13 projektów.

W spotkaniu uczestniczyli eksperci oceniający wnioski oraz przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju; Związku Powiatów Polskich, Związku Gmin Wiejskich RP i Związku Miast Polskich – członkowie Komisji Konkursowej.

Do Konkursu zostało zgłoszonych 16 projektów, po ocenie formalnej i merytorycznej do finału zakwalifikowano 13 projektów. Kolejnym etapem oceny będą wizytacje projektów finałowych, które odbywać się będą do połowy maja 2014 r.

Lista finalistów

Aglomeracja Opolska - Współpraca JST w powołanym Stowarzyszeniu Aglomeracja Opolska

Aglomeracja Wałbrzyska - poprawa spój-

ności społeczno-gospodarczej regionu

Bielsko-Biała MOPS - Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielsko-Biała

Gdański Obszar Metropolitalny - Współpraca międzysamorządowa i międzysektorowa w ramach Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego

Gorzów Wlkp, Związek Celowy Gmin MG-6 - Zintegrowane Inwestycje dla OF Gorzowa Wlkp.

Metropolia Poznań - Realizacja usług publicznych

Powiat nowosądecki, Powiatowe Centrum Funduszy Europejskich - No-

wosądecka Akademia Samorządowa; Działanie 5.2 Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej

Powiat wejherowski - Porozumienie o współdziałaniu w realizacji programu „Sprawna Administracja Geodezyjna i Kartograficzna Województwa Pomorskiego” Program SAGiK

Powiat zduńskowski - Partnerstwo utworzone dla celów stworzenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zduńska Wola - Karsznice

Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana - Tworzenie i rozwój produktów turystycznych (powiaty ełcki, gołdapski, olecki)

Stowarzyszenie LGD „Dolina Raby” - Rozwój produktów turystycznych w zakresie turystyki aktywnej

Stowarzyszenie LGD „Wokół Łysej Góry” - Stowarzyszenie „LGD Wokół Łysej Góry” dla wykorzystania potencjałów rozwojowych i aktywizacji społeczności lokalnej

Tomaszów Mazowiecki - Budowa partnerstwa na rzecz rozwijania turystyki oraz kreowania marki ziemi tomaszowskiej i Doliny rzeki Pilicy

(JP)

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt
**Budowanie kompetencji do współpracy międzysamorządowej
i międzysektorowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego**

Finansowany z funduszy EOG
pochodzących z Norwegii, Islandii i Liechtensteinu oraz środków krajowych

Finałisti konkursu SLZ 2014

Samorząd jako pracodawca

Podczas posiedzenia Komisji Konkursowej „Samorządowy Lider Zarządzania – Samorząd jako pracodawca”, które odbyło się 18 marca br w Warszawie, wyłoniono 12 finalistów. Laureaci zostaną wybrani spośród finalistów podczas konferencji 11 kwietnia w Warszawie.

Konkurs jest jednym z komponentów projektu „Dialog społeczny w sektorze i przedsiębiorstwach samorządowych”.

Do konkursu zgłoszono 16 projektów, w dwóch kategoriach. W kategorii I – „Rozwiązania dotyczące formalnego wymiaru stosunków pracowniczych w instytucjach samorządowych wypracowane między pra-

codawcami a związkami zawodowymi i radami pracowników – partnerami dialogu społecznego na poziomie lokalnym” – zgłoszono jeden projekt (z Gorzowa Wielkopolskiego, który ostatecznie został przeniesiony do kategorii II); w kategorii II – „Rozwiązania dotyczące kultury organizacyjnej sprzyjającej kształtowaniu dobrych relacji międzylud-

kich i motywującej atmosfery pracy w instytucjach samorządowych” – 15 projektów. Wśród 12 finalistów jest 10 miast, jedna gmina wiejska i jeden powiat. Osiem wniosków dotyczy rozwiązań w urzędach miejskich i gminnych, pozostałe – w jednostkach organizacyjnych JST.

Konferencja podsumowująca Konkurs „Samorządowy Lider Zarządzania – Samorząd jako pracodawca”, na której spośród finalistów zostaną wyłonieni laureaci, odbędzie się 11 kwietnia 2014 r. w Senacie RP (informacja o konferencji na ostatniej stronie SM).

Lista finalistów

KATEGORIA II

„Rozwiązania dotyczące kultury organizacyjnej sprzyjającej kształtowaniu dobrych relacji międzyludzkich i motywującej atmosfery pracy w instytucjach samorządowych”

Dzierżoniów - Partycypacja jako dialog - ustalenie zasad wynagradzania i nagradzania pracowników (UM)

Rozwiązanie dotyczy włączenia pracowników w zaprojektowanie systemu wynagradzania i nagradzania pracowników. Regulamin wynagradzania w UM został opracowany przez interdyscyplinarny zespół pracowników.

Gliwice - Mechanizm komunikacji wewnętrznej w Urzędzie Miejskim w Gliwicach, jako integralny element doskonalenia systemu zarządzania jakością (UM)

To kompleksowy system komunikacji wewnętrznej, kładący nacisk na pozyskiwanie informacji zwrotnej, wdrożony w 2009 roku w UM, na który składają się mechanizmy pozwalające usprawnić dostęp do informacji i wzmocnić kompetencje pracowników.

Gorzów Wlkp. - Doradcze zespoły jako narzędzie wspomagające efektywne zarządzanie w Urzędzie Miasta Gorzowa Wlkp. (UM)

Praktyka dotyczy powoływania w 2011 roku zespołów opiniotawczo-doradczych ds. rozwiązań systemowych. Zastosowane rozwiązanie, sprawia, że powołani do zespołów pracownicy poszczególnych komórek identyfikują się z celami organizacji, mają realny wpływ na sukcesy i porażki instytucji, a także czują się dowartościowani.

Koszalin - Wdrożenie modelowych rozwiązań w zakresie doskonalenia komunikacji wewnętrznej w Urzędzie Miejskim w Koszalinie (UM)

Wdrażane od maja 2013 roku rozwiązania mające na celu polepszenie komunikacji wewnętrznej obejmują: utworzenie Biura Komunikacji Społecznej (stanowiska ds. komunikacji wewnętrznej), wzmocnienie roli i zwiększenie częstotli-

wości spotkań kaskadowych, przygotowanie broszury dla nowo zatrudnionych pracowników, utworzenie wewnętrznej strony internetowej dla pracowników.

Łódź - Kreuje Motywuje - Pozapłacowy system motywacyjny (UM)

Praktyka dotyczy całościowej polityki personalnej prowadzonej od 2013 roku przez nowo utworzoną specjalną komórkę UM - Biuro ds. zarządzania kadrą, a w nim przez Oddział Rozwoju Zasobów Ludzkich. Udało się wypracować następujące pozapłacowe programy motywacyjne: przewodnik dla pracowników, stronę w sieci wewnętrznej intranet, bezpłatne zajęcia sportowo-ruchowe, program „Benefit”.

Nowy Sącz - Powiat Nowosądecki Przyjazny Pracownikom - utworzenie Punktu Przedszkolnego „Nasze Dzieci” dla dzieci pracowników Starostwa Nowosądeckiego i jednostek organizacyjnych podległych Starostwu (jednostka organizacyjna JST - Powiatowe Centrum Funduszy Europejskich)

Praktyka dotyczy utworzenia przykładowego oddziału przedszkolnego dla 15 dzieci w wieku od 3 do 5 lat w okresie od 2012 do 2014 roku. To rozwiązanie ma zniechęcać do pozostania na urlopie wychowawczym, ułatwić powrót rodziców do pracy i wspierać ich poprzez zwiększenie dochodów.

Popielów - Aktywne słuchanie podstawą dialogu (UG)

Od marca 2011 roku w UG przeprowadza się cykliczne badania ankietowe wśród pracowników, w efekcie których wdrożono działania usprawniające i zwiększające zadowolenie z pracy, takie jak np. elektroniczny obieg dokumentów, szkolenia wewnętrzne, dostępność do instrukcji i zarządzeń wewnętrznych, opracowanie procedur załatwianych spraw, spotkania integracyjne.

Poznań - Zarządzanie przez dom wartości w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Poznaniu (jednostka organizacyjna JST - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej)

Praktyka dotyczy budowy kultury organizacyjnej oraz polityki antymobbingowej w Regionalnym

Ośrodku Polityki Społecznej w Poznaniu poprzez stworzenie modelu „Dom wartości”.

Poznań - Od wykluczenia do znaczenia. Budowa i rozwój platformy usług informacyjnych POZnań* Kontakt, w oparciu o program zatrudnienia osób z orzeczoną niepełnosprawnością w Urzędzie Miasta Poznania (UM)

Praktyka dotyczy utworzenia w 2009 roku komórki organizacyjnej w strukturze Urzędu Miasta Poznania stanowiącej centrum informacyjne, tzw. call center, która zatrudnia wyłącznie osoby niepełnosprawne.

Sępólno Krajeńskie - Młode mamy w pracy (jednostka organizacyjna JST - Centrum Kultury i Sztuki) W Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim stworzono warunki zachęcające i umożliwiające młodym matkom powrót do pracy. Kobiety od stycznia 2010 roku mają możliwość m.in. pierwszeństwa w planowaniu urlopów wypoczynkowych i pracy 4 dni w tygodniu w zaproponowanych przez siebie godzinach.

Szczecinek - Zespołowa metoda pracy oraz skuteczny system przepływu informacji jako elementy kształtujące motywującą atmosferę pracy i dobre relacje międzyludzkie w MOPS w Szczecinku (jednostka organizacyjna JST - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej)

Całość zarządzania w szczecińskim ośrodku oparta jest o metodę zespołową oraz sprawny system przepływu informacji. W ośrodku funkcjonują takie rozwiązania jak np.: wspólne opracowanie strategii funkcjonowania ośrodka, wdrożenie procedur antymobbingowych, szkolenia, warsztaty, określanie zasad wynagradzania, konkursy wewnętrzne, spotkania integracyjne, przejrzyste zasady naboru.

Zabrze - Polityka personalna w UM w Zabrzu oparta na łączeniu potrzeb pracodawcy i oczekiwań pracowników (UM)

Polityka personalna obejmuje: system podnoszenia kompetencji, oceny pracownicze z uwzględnieniem karty rozwoju pracownika oraz elektroniczne rozwiązania wspomagające procesy w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi. (JP)

Konferencja o zarządzaniu miastami

Miasta w polityce spójności

Poseł do Parlamentu Europejskiego Jan Olbrycht wraz ze stowarzyszeniem „Europa jest prosta” zaprasza na kolejną, ósmą już edycję konferencji „Miasto 2014 – Zarządzanie Miastem”. Konferencja odbędzie się 10 i 11 kwietnia br. w Katowicach.

Wzeszłym roku podczas katowickiej konferencji dyskutowano o kształcie polityki miejskiej w kontekście toczących się wówczas prac nad budżetem Unii Europejskiej i zarysach polityki spójności na lata 2014 – 2020.

- Dziś wiemy, że z budżetu polityki spójności na lata 2014-2020 Polska otrzyma 82,5 mld euro. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju pracuje nad dokumentami, które będą stanowić podstawę wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce – pisze Jan Olbrycht w zaproszeniu na konferencję.

Debata nad systemem wdrażania wymiaru miejskiego polityki spójności w latach 2014-2020 będzie głównym tematem drugiego dnia tegorocznego spotkania w Ka-

towicach. Dyskusja toczyć się będzie wokół tematu: polityka miejska w Unii Europejskiej, polityka miejska w Polsce. W tej części spotkania spodziewany jest udział wicepremier Elżbiety Bieńkowskiej. Natomiast o wymiarze miejskim polityki spójności w kolejnej perspektywie finansowej Unii będzie mówił Władysław Piskorz, kierownik działu Rozwój miejski i terytorialny w DG ds. polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej. Organizatorzy przewidują prezentację założeń strategicznych, ram prawnych oraz instrumentów finansowych dostępnym dla miast w nowej perspektywie finansowej, a także dyskusję przedstawicieli miast na temat tego, jak praktycznie wykorzystać nowe możliwości.

W pierwszym dniu organizatorzy zaproszą uczestników do rozmowy o bardziej obywatelskich miastach. Przewidziana jest dyskusja o włączaniu obywateli w proces podejmowania decyzji w miastach. Zostaną zaprezentowane ciekawe i sprawdzone pomysły w tej dziedzinie.

Jak co roku niezwykle ciekawie zapowiada się wykład gościa specjalnego, którym tym razem będzie Helle Sørholt – współzałożycielka i CEO w Gehl Architects. Posiada ona bogate doświadczenie w zakresie współpracy z miastami na całym świecie oraz w zarządzaniu organizacjami międzynarodowymi. Zasiadała w jury licznych konkursów architektonicznych.

Partnerami konferencji od początku są Związek Miast Polskich, Śląski Związek Gmin i Powiatów oraz miasto Katowice. W tegorocznej edycji do grona partnerów dołączył Europejski Kongres Gospodarczy. Patronat honorowy nad spotkaniem objęło Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. (epe)

Konkurs dla miast

Lider gospodarowania przestrzeni

Pierwszy ogólnopolski konkurs dla miast: „Lider zrównoważonego gospodarowania przestrzenią 2014” to wspólna inicjatywa Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa w Warszawie oraz Związku Miast Polskich. Zgłoszenia do niego można przysyłać jeszcze do 15 kwietnia.

Celem konkursu jest: identyfikacja i promocja miast dbających o zasadę zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu przestrzenią, kreowanie pozytywnego wizerunku władz samorządowych dbających o zrównoważone planowanie przestrzeni, wzmocnienie profesjonalizmu i podniesienie kompetencji administracji, podniesienie rangi problematyki gospodarowania przestrzenią w zarządzaniu miastami, wymiana doświadczeń, promowanie planowania i zarządzania przestrzenią z szerokim udziałem społecznym, a także rozwój współpracy środowiska naukowego z samorządowym.

Liderem zrównoważonego gospodarowania przestrzenią jest miasto, które korzystając z przysługującego mu władztwa planistycznego w gospodarowaniu przestrzenią,

respektuje zrównoważony rozwój i łączy przestrzenią jako podstawowe kryteria działań, prowadzi świadomą i aktywną politykę przestrzenną, przeciwdziała żywiołowej suburbanizacji, preferuje ideę miasta zwarte, dąży do rozwiązywania problemów przestrzennych na drodze porozumienia i współpracuje z mieszkańcami.

Konkurs jest dwuetapowy. W pierwszym etapie uczestniczą wszystkie zainteresowane miasta, a kryterium oceny stanowią głównie wskaźniki o charakterze liczbowym. Do finału konkursu przechodzi 10 miast wojewódzkich oraz po 20 najlepszych miast w 4 kategoriach (miasta na prawach powiatu, miasta powiatowe, gminy miejsko-wiejskie, pozostałe miasta). Wybór laureatów konkursu nastąpi w drugim etapie konkursu, w oparciu o wska-

źniki ilościowe i opisowe. Udział w konkursie jest bezpłatny i otwarty dla wszystkich gmin miejskich i miejsko-wiejskich. Warunkiem udziału jest zgłoszenie uczestnictwa poprzez zarejestrowanie się oraz wypełnienie elektronicznej [ankiety](#).

Liderzy otrzymają certyfikat „Lider zrównoważonego gospodarowania przestrzenią” oraz licencję na nieodpłatne wykorzystywanie tytułu i logotypu w obiegu społecznym, gospodarczym i życiu publicznym. Wręczenie nagród nastąpi na Kongresie Miast Polskich, który odbędzie się jesienią tego roku w Wejherowie. Organizatorzy wydadzą też publikację opisującą najlepsze, najciekawsze i warte naśladowania praktyki zrównoważonego gospodarowania przestrzenią.

Nadzór nad konkursem sprawuje 15-osobowa Honorowa Kapituła, której członkami są eksperci świata nauki, przedstawiciele Parlamentu RP i organizatorów.

Więcej szczegółów można znaleźć w [Regulaminie konkursu](#) (JP)

KONFERENCJA Samorządowy Lider Zarządzania 2014 Samorząd jako pracodawca

11 kwietnia 2014

Senat RP wejście B II (od ul. Górnośląskiej) sala 217

PROGRAM KONFERENCJI

VIII Międzynarodowa Konferencja Zarządzanie Miastem Miasto 2014

10-11 kwietnia 2014 r.

Katowice, Biuro Centrum, ul. Mickiewicza 29

Organizatorzy: Stowarzyszenie „Europa jest prosta”

Partnerzy: Związek Miast Polskich, Śląski Związek Gmin i Powiatów, Miasto Katowice,
Bank Gospodarstwa Krajowego SA, Instytut Obywatelski

Patronat Honorowy: Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Czwartek 10 kwietnia 2014 r.

Blok warsztatowy:

- 14.00 - 16.00** Miasta bardziej obywatelskie. Włączanie obywateli w proces podejmowania decyzji w miastach. Przykłady dobrych praktyk i rekomendacje.
prowadzący: Związek Miast Polskich, Śląski Związek Gmin i Powiatów oraz Instytut Obywatelski
- 16.00 - 16.30** przerwa kawowa
- 16.30 - 18.30** Sesja plenarna – moderator: dr Jan Olbrycht Miasta są dla ludzi. W jaki sposób zmieniać przestrzeń naszych miast na bardziej przyjazną ludziom Helle Sørholt, architekt, współzałożycielka i CEO w Gehl Architect
- 19.00** Kolacja na zaproszenie Prezydenta Miasta Katowice

Piątek 11 kwietnia 2014 r.

- 9.00 - 9.20** Otwarcie konferencji i wystąpienia organizatora oraz partnerów
dr Jan Olbrycht, przedstawiciel ZMP, przedstawiciel SZGiP, przedstawiciel Miasta Katowice oraz przedstawiciel BGK

- 9.20 - 9.45** wystąpienie Elżbiety Bieńkowskiej, wice-premier, minister infrastruktury i rozwoju

- 9.45 - 11.00** Polityka miejska w UE. Polityka miejska w Polsce
Christian Svanfeldt, Komisja Europejska, DG ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej, Dział Rozwój Miejski i Terytorialny
Przedstawiciel Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju
Przedstawiciel Związku Miast Polskich

- 11.00 - 11.15** przerwa kawowa

- 11.15 - 12.15** Miasta w nowej perspektywie finansowej – założenia strategiczne, ramy prawne, instrumenty finansowe
Władysław Piskorz, Komisja Europejska, DG ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej, Kierownik Działu: Rozwój Miejski i Terytorialny
Przedstawiciel Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju
Przedstawiciel Banku Gospodarstwa Krajowego

- 11.15 - 13.00** dyskusja

- 13.30** lunch